Česká republika v CERNu

Čeští vědci byli vždy považováni za výborné odborníky. Dostat se do CERNu před rokem 1989 bylo ale velmi komplikované, ne-li nemožné. Několika z nich se to podařilo tak, že buď emigrovali do států západního bloku a nebo odjeli na pracovní pobyt do konkurenčního ústavu v Dubně v bývalém Sovětském svazu a odtamtud byli vysláni do CERNu.

Rok 1989 byl začátek nové éry nejen v České republice, ale i v CERNu. Do provozu byl uveden LEP, na jehož experimentech chtěla spolupracovat i Česká republika. Proto se snažila získat členství v CERNu. V roce 1992 byla přijatá mezi členské země CERNu ČSFR (tedy ještě federální republika složená z České republiky a Slovenské republiky). Po rozpadu ČSFR (31. 12. 1992) požádala o členství v CERNu samostatná Česká republika. Jednání o přijetí proběhlo zrychleně, neboť řada administrativních úkonů mohla být převzata z jednání o vstupu ČSFR do CERNu.

Od té doby se vědci z České republiky podílejí na přípravě experimentů a na jejich provozu. U LHC se čeští vědci podíleli na přípravách všech detektorů (tj. ATLAS, ALICE, CMS a LHCb). Hlavní náplní českých vědců ovšem byla spolupráce na stavbě detektorů ATLAS a ALICE.

Česká republika, stejně jako ostatní členské státy CERNu, platí ze svého státního rozpočtu určitou finanční částku. Tato částka je závislá na možnostech každého státu a počítá se na základě hrubého domácího produktu. Přístup na experimenty v CERNu je na této částce závislý: vědci ze států, které se podílí větší částkou, mají u experimentů větší prostor a mohou si proměřovat své úlohy. Část finančních prostředků se ovšem do České republiky vrací zpět - české firmy získávají zakázky od CERNu, a tak část financí přinášejí zpět do republiky.

© Encyklopedie Fyziky (http://fyzika.jreichl.com); Jaroslav Reichl, Martin Všetička
Licence http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/ zakazuje úpravy a komerční distribuci.